

23/XXIV/2025

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH

z dnia 2025 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej aktualizacji pomników przyrody znajdujących się na terenie Siemianowic Śląskich

Na podstawie art. 18b ust. 1, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870)

Rada Miasta Siemianowic Śląskich
uchwała:

- § 1. Nie uwzględnia się petycji złożonej w sprawie aktualizacji pomników przyrody znajdujących się na terenie Siemianowic Śląskich.
- § 2. Uzasadnienie nieuwzględnienia petycji stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miasta.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Siemianowic Śląskich

Adam Cebula

PROJEKTODAUCA
KOMISJA SKARG, WNIOSKÓW I PETYCJI

Spisano pod przewodnictwem
R/ forum PRÁVNY
Miejski Biuro

Uzasadnienie

W dniu 30 lipca 2025 r. do Rady Miasta Siemianowic Śląskich wpłynęła petycja p. [REDAKTOWANE] w sprawie aktualizacji prawa miejscowego w zakresie pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Siemianowice Śląskie. Rada Miasta na XXII Sesji przekazała przedmiotową petycję do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem rozpatrzenia. Komisja na swoje posiedzenie zaprosiła Autora petycji, który nie stawiał się na posiedzenie, Naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska oraz Radcę Prawnego Urzędu Miasta. Osoby zaproszone udzieliły obszernych wyjaśnień w zakresie złożonej petycji.

Autor petycji oczekuje:

- zmiany - aktualizacji regulacji prawnych w zakresie funkcjonowania 11 pomników przyrody tj. sporządzenia uchwały (lub uchwał) Rady Miasta w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie miasta Siemianowice Śląskie w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór,
- wydania stosownego polecenia lub przyjęcie uchwały zobowiązującej organ wykonawczy do cyklicznego przedstawiania Radzie Miasta - nie rzadziej niż raz na rok lub raz na dwa lata- Raportu realizacji programu ochrony dotyczącego aktualnego stanu pomników przyrody, obejmującego ocenę ich zdrowotności, kompletności oznakowania, stanu otoczenia oraz potrzeb w zakresie niezbędnych prac pielęgnacyjnych.

Wnoszący petycję wskazał, iż na terenie miasta Siemianowice Śląskie zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody winno znajdować się przynajmniej jedenaście pomników przyrody. Autor petycji zauważa, iż pomniki te zostały utworzone przez organy, które już nie istnieją lub nie posiadają kompetencji do zarządzania pomnikami przyrody, w akcie ustanawiającym nie wskazano sprawującego nadzór. W dalszej kolejności składający petycję podnosi, że po dacie 1.08.2009 r. wszedł w życie przepis art. 21 pkt. 4 ustawy z dnia 23.01.2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie, który przyznaje kompetencje w tym zakresie radom gmin. Kompetencje te są zgodne z ustawą o ochronie przyrody z 2004 roku. Jednak zdaniem autora petycji w „starych”, „dawnych” aktach prawnych kompetencje pozostały niezmienione. Jest to przyczyna i powód nieporozumień np. w zakresie określenia zarządzającego. Jak zauważa autor petycji aktualne przepisy zezwalają na funkcjonowanie pomników przyrody w aktualnej formie, ale minęło 15 lat od całkowitego objęcia ich zarządzaniem przez gminy.

Autor petycji dostrzega także potrzebę zapewnienia bieżącego nadzoru nad pomnikami przyrody, poprzez tworzenie informacji nt. ich zdrowotności, kompletności oznakowania, stanu otoczenia oraz potrzeb w zakresie niezbędnych prac pielęgnacyjnych. W tym zakresie przywołuje art. 18 ustawy z 27.04.2001 r. - Prawo ochrony środowiska, który nałożył na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek opracowania dwuletnich raportów z realizacji programów ochrony środowiska. Z wykonania programów organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie gminy.

Odnosząc się do postulatów zamieszczonych w petycji na wstępie należy wyjaśnić, iż stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.) pomnik przyrody jest jedną z wielu określonych w tym przepisie form ochrony przyrody. Ustanowienie lub zniesienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwał rady gminy (art. 44 ust. 1 i ust. 3 cyt. ustawy). Przytoczone regulacje prawne czynią Radę Miasta właściwą do rozpatrzenia petycji. Rozpatrując petycję nie sposób pominąć przepis art. 153 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z tym przepisem formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-10, utworzone lub wprowadzone przed dniem wejścia w życie ustawy stają się formami ochrony przyrody w rozumieniu niniejszej ustawy.

Jak wynika z informacji przekazanych przez Naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska na terenie gminy Siemianowice Śląskie ustanowiono pomniki przyrody utworzone uchwałą nr 208/96 Rady Miejskiej w Siemianowicach Śląskich z dnia 25 czerwca 1996 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomniki przyrody. Ponadto zostały także ustanowione pomniki na mocy: Orzeczenia nr 194 z 1.01.1960 r. o uznaniu za pomnik przyrody. Orzeczenie PWRN Wydział Rolnictwa i Leśnictwa, Wojewódzki Konserwator Przyrody w Katowicach, Nr R-OP-b/27/60. Wymienione formy ochrony przyrody zostały ustanowione przed rokiem 2004 r., czyli przed wejściem w życie obecnie obowiązującej ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. Podkreślenia wymaga, że przepis art. 153 ustawy odnosi się do form ochrony przyrody wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-10, które występowały również pod rządami ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody. Przyjdzie zatem stwierdzić, że przyjmowanie przez lokalnego

prawodawcę nowych uchwał w stosunku do już istniejących i ustanowionych form ochrony przyrody, o ile nie wynika to z konieczności dokonania zmian w ich zakresie przedmiotowym w tym także związanych z utratą pewnych walorów przyrodniczych, jest działaniem nie znajdującym podstaw w obowiązującym porządku prawnym. Pomniki przyrody ustanowione na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są nimi nadal i nie ma potrzeby dokonywania aktualizacji aktów prawnych, na podstawie których zostały one ustanowione. W zakresie poruszonego w petycji problemu niejasności w odniesieniu do organu sprawującego nadzór nad istniejącymi na terenie miasta formami ochrony przyrody, zwrócenia uwagi wymaga, że pomniki przyrody usytuowane na terenie gminy zostały ustanowione na przestrzeni lat w oparciu o różne akty prawne, w tym też przez organ inny niż rada miasta, jednak zgodnie z ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie kompetencje między innymi w zakresie pomników przyrody zostały przekazane właściwym miejscowo radom gmin — nadzór nad tymi formami ochrony przyrody sprawują wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast. Powyższe nie rodzi wątpliwości a zatem nie zasadnym jest podejmowanie działań, porządkujących bądź doprecyzujących w przedstawionym zakresie.

Dodania wymaga, iż zgodnie z wyjaśnieniami przekazanymi przez Naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska ustanowienie na terenie miasta form ochrony przyrody wiąże się z koniecznością opracowania opinii dendrologa. Opinia taka pozwala na weryfikację w terenie drzew stanowiących pomniki przyrody oraz ustalenie podstawowych danych dotyczących drzew. W tym celu planuje się w przyszłym budżecie gminy zadanie związane z wykonaniem tego rodzaju opinii. Pozwoli to w dalszej perspektywie czasu odpowiedzieć na pytanie czy zachodzi potrzeba dokonania aktualizacji prawa stosownie do wykonanych przeglądów drzew obejmujących ocenę ich stanu fitosanitarnego i zdrowotnego .

W zakresie zamieszczonego w petycji postulatu odnośnie zobowiązania organu wykonawczego do cyklicznego przedstawiania Radzie Miasta - nie rzadziej niż raz na rok lub raz na dwa lata Raportu z realizacji programu ochrony dotyczącego aktualnego stanu pomników przyrody, obejmującego ocenę ich zdrowotności, kompletności oznakowania, wyjaśnić należy, iż zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska Prezydent Miasta co dwa lata przekazuje Radzie Miasta raport z opracowanych programów ochrony środowiska. W programie jest zawarta informacja nt. aktualnych danych dotyczących przyrody. W związku z upływającym w przyszłym roku terminem obowiązywania programu ochrony środowiska dla Gminy Siemianowice Śląskie w roku 2026 zlecone zostanie opracowanie nowego programu na lata 2027-2030, w którym ujęte zostaną aktualne dane dotyczące pomników przyrody. Stan zdrowotny drzew na terenie miasta, zarówno tych stanowiących pomniki przyrody jak i pozostałych jest na bieżąco monitorowany pod względem stanu zdrowotnego, bezpieczeństwa oraz pod kątem pielęgnacji. Stąd też podjęcie uchwały w przedmiocie zobowiązania Prezydenta Miasta do przedstawiania Radzie przedmiotowych informacji nie znajduje podstaw prawnych, działania, o których wspomniano w petycji są na bieżąco przez ten organ realizowane i monitorowane.

Niniejsza uchwała wraz z uzasadnieniem stanowi zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji w rozumieniu art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach. Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi. Ponadto informuje się, że stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach Rada Miasta może pozostawić bez rozpatrzenia petycję złożoną w sprawie, która była przedmiotem petycji już rozpatrzonej przez ten podmiot, jeżeli w petycji nie powołano się na nowe fakty lub dowody nieznanne podmiotowi właściwemu do rozpatrzenia petycji.

